

سرشماری عمومی نفوس و مسکن

ریاست جمهوری
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی
مرکز آمار ایران

سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰

پرسش و پاسخ

راهنمای مأمور سرشماری

ستاد سرشماری عمومی نفوس و مسکن

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
مقدمه	۵
فصل اول: آشنایی با سرشماری (تعاریف و مفاهیم)	۷
فصل دوم: نقشه	۸
فصل سوم: فرم ۱- فهرست برداری	۹
فصل چهارم: فرم ۲- پرسشنامه خانوار	۱۵
- مشخصات جغرافیایی، نوع خانوار، شماره ردیف خانوار، نام پدر	۱۵
سرپرست خانوار و...	
- تشخیص اعضای خانوار	۱۵
- شماره ردیف، شماره ملی و بستگی با سرپرست خانوار	۱۶
- تاریخ تولد و سن	۱۷
- وضع اقامت و اقامتگاه دوم	۱۷
- مهاجرت	۱۸
- وضع سواد و آموزش	۱۸
- وضع فعالیت و زناشویی	۲۱
- وضع باروری و محل تولد	۲۶
- وضع معلولیت	۲۷
- واقعه فوت در خانوار	۲۸
- بهره برداری کشاورزی	۲۸
- امکانات، تسهیلات و مسکن خانوار	۲۹
فصل پنجم: فرم ۳- خانوار مؤسسه‌ای	۳۳
فصل ششم: نکات و توصیه‌های کلی در ارتباط با فرم‌ها و پرسشنامه‌ها (ICR)	۳۴
فصل هفتم: فرم ۴ - شناسنامه آبادی	۳۴
فصل هشتم: راهنمای بازبین فنی	۳۶

مقدمه

همواره راهنمای مأمور سرشماری عمده‌ترین ابزار مورد استفاده در اجرای سرشماری است، در این مجموعه، تعاریف و مفاهیم موردنیاز و چگونگی تکمیل فرم‌های سرشماری ارائه شده است، لیکن در جریان آموزش ممکن است سؤالاتی به ذهن آموزش‌گیرندگان خطور کند که به‌طور مستقیم در راهنمای مأمور سرشماری به آن اشاره نشده باشد، در این راستا مجموعه‌ی حاضر که حاوی پرسش و پاسخ‌های آموزش مرحله‌ی اول و دوم سرشماری ۱۳۹۰ است، تهیه شده است تا در کنار راهنمای مأمور سرشماری، مورد استفاده‌ی کادر آموزشی اجرایی سرشماری قرار گیرد.

کمیته تهیه فرم‌ها و راهنماها

سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰

فصل اول: آشنایی با سرشماری (تعاریف و مفاهیم)

(۱) برای سربازی که به تنهایی در یک پاسگاه نیروی انتظامی اقامت دارد و به انجام خدمت وظیفه مشغول است، چه فرمی تکمیل می‌شود؟
پاسخ: یک خانوار مؤسسه‌ای است و برای آن فرم ۳ تکمیل می‌شود.

(۲) نحوه‌ی سرشماری از خانوار گروهی که اقامتگاه معمولی اعضای آن به جز یک نفر در جای دیگری است، چگونه است؟
پاسخ: باتوجه به این که براساس تعریف، خانوار گروهی نمی‌تواند یک نفره باشد، تنها عضو این خانوار که اقامتگاه معمولی وی در مکان مورد سرشماری است، به‌عنوان خانوار معمولی ساکن سرشماری می‌شود.

(۳) چنانچه در یک خانوار دو برادر یا یک برادر و یک خواهر به دلیل تحصیل دور از خانواده باهم زندگی کنند، چه نوع خانواری در نظر گرفته می‌شوند؟
پاسخ: در صورتی که یکی از آن‌ها به‌عنوان سرپرست خانوار معرفی شود، نوع خانوار معمولی ساکن است.

(۴) پانسیون چه نوع خانواری محسوب می‌شود؟
پاسخ: طبق مفاد راهنمای مأمور سرشماری فصل اول، صفحه‌ی ۱۹ جزء مصادیق خانوارهای مؤسسه‌ای است. لازم به ذکر است طبق راهنما، افرادی که نزد خانوار معمولی به‌صورت پانسیون زندگی می‌کنند، عضو همان خانوار معمولی محسوب می‌شوند.

(۵) سربازان در دوره آموزشی در کدام دسته از خانوارها سرشماری می‌شوند؟
پاسخ: خانوار مؤسسه‌ای

(۶) چند کارگر که در یک هتل کار و در همان‌جا زندگی می‌کنند و رئیس هتل غذای آن‌ها را تأمین می‌کند، آیا خانوار گروهی محسوب می‌شوند؟
پاسخ: بله. خانوار گروهی محسوب می‌شوند.

۸ پرسش و پاسخ

۷) یک زندانی که برای مدت ۳ ماه باید در زندان باشد و در زمان سرشماری هم در زندان بسر می‌برد، عضو خانوار مؤسسه‌ای محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله. چنانچه در زمان سرشماری برای چند روز به مرخصی هم رفته باشد باز هم عضو خانوار مؤسسه‌ای محسوب می‌شود.

۸) افرادی که برای گذراندن دوران محکومیت خود روزها خارج از زندان کار می‌کنند و شب‌ها به زندان می‌روند کجا سرشماری می‌شوند؟
پاسخ: در زندان جزو اعضای خانوار مؤسسه‌ای سرشماری می‌شود.

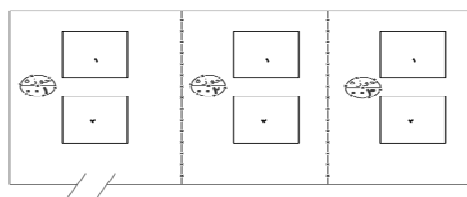
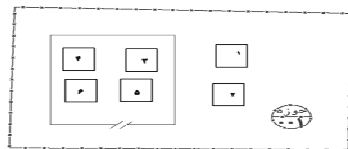
فصل دوم: نقشه

۱) رقم کنترل بلوک‌ها و آبادی‌های جدید و کد آبادی‌های جدید که پس از هماهنگی با کارشناس نقشه مشخص می‌شوند باید در فرم فهرست‌برداری، پرسشنامه خانوار و شناسنامه آبادی درج شوند؟

پاسخ: بله. اگر تا زمانی که فرم‌های مربوط به بلوک یا آبادی جدید در اختیار مأمور سرشماری است، رقم کنترل بلوک یا آبادی جدید یا کد آبادی جدید به وی اعلام نشود، لازم است این اطلاعات از طریق کارشناس مسئول فنی و اجرائی یا سایر رده‌ها در اختیار بازبین قرار گیرد تا بازبین این اطلاعات را در فرم‌های مربوط درج نماید.

۲) باتوجه به این که در زمینه اصلاح نقشه روستایی در راهنمای مأمور سرشماری هیچ‌گونه توضیحی در زمینه چگونگی تکمیل ستون‌های ۶ و ۷ فرم ۵۰۱/۲ داده نشده است، مأمور هنگام مواجهه با این گونه تغییرات چگونه عمل نماید؟
پاسخ: تمام تغییرات در حوزه‌های روستایی با هماهنگی کارشناس نقشه انجام می‌شود.

۳) در صورتی که با مجتمع‌های مسکونی برخورد کردیم، نحوه شماره‌دهی مکان اصلی و فرعی در مجتمع‌های مسکونی چگونه است؟

در شکل ۱-۱ در حوزه ۰۰۱ یک مجتمع مسکونی وجود دارد و در آن ۴ بلوک آماری به شماره ۳ و ۴ و ۵ و ۶ وجود دارد در این حالت دیوار دور مجتمع در نظر گرفته نمی‌شود و در هر بلوک شماره مکان اصلی به درب ورودی بلوک داده می‌شود.

تذکر: در این حالت اگر نگهبانی مجتمع دارای یک ساختمان مسکونی به صورت سرایداری و... باشد، معمولاً به آن ساختمان نیز شماره بلوک داده شده است. در صورتی که شماره بلوک نداشته باشد شماره‌ی نزدیکترین بلوک به آن منتسب می‌شود و شکل آن به صورت کروکی بر روی نقشه ترسیم می‌شود.

در شکل ۱-۲ یک مجتمع مسکونی به چند حوزه تقسیم شده است. در این حالت نیز در ورودی هر بلوک به عنوان مکان اصلی در نظر گرفته شود. در سایر موارد، شماره‌گذاری مکان‌های یک مجتمع مسکونی مطابق مندرجات راهنما می‌باشد.

۴- در مناطقی که یک یا چند بلوک از یک طرف با دیوار یا سایر عوارض به هم متصل شده‌اند، سرشماری از کدام نقطه اتصال شروع می‌شود؟
پاسخ: از نقطه‌ی اتصالی که مأمور بتواند در جهت عقربه‌های ساعت حرکت کند.

فصل سوم: فرم ۱- فهرست‌برداری

۱) در صورتی که بعد از مراجعه مأمور سرشماری به مکان خانواری که فاقد پرسشنامه خانوار است، متوجه می‌شود که در آن مکان، خانواری زندگی نمی‌کند، نحوه‌ی اصلاح فرم فهرست‌برداری چگونه است؟

پاسخ: در ستون ۶ فرم فهرست‌برداری کد ۱ را به ۲ تبدیل و ستون ۷ را تکمیل نماید و روی اطلاعات سایر ستون‌ها خط بکشد.

۲) از ایستگاه‌های مترو چگونه فهرست‌برداری به عمل می‌آید؟
پاسخ: ورودی مترو به عنوان یک مکان اصلی قلمداد می‌شود. چنانچه همه ورودی‌های یک ایستگاه در داخل حوزه کاری یک مأمور قرار داشته باشد، فقط از یکی از ورودی‌ها فهرست‌برداری به عمل می‌آید و چنانچه در بیش از یک حوزه قرار داشته باشند با هماهنگی رده‌های بالاتر فقط در یک حوزه از آن فهرست‌برداری خواهد شد.

۳) آیا از کانکس‌های سیار نیروی انتظامی باید فهرست‌برداری به عمل آورد؟

۱۰ پرسش و پاسخ

پاسخ: بله. از آنجا که ممکن است در این کانکس‌ها خانواری زندگی کند باید در زمان سرشماری با اختصاص شماره مکان در بلوک مجاور آن فهرست شود.

۴) برج‌ها و آپارتمان‌هایی که به نظر می‌رسد در مرحله‌ی انتهای ساخت هستند در فرم ۱- فهرست‌برداری چگونه فهرست‌برداری شود؟

پاسخ: اگر کارگرها از واحدها بیرون آمده‌اند و امکان سکونت خانوارها در این واحدها فراهم است هر یک از واحدها را باتوجه به موقعیت برج یا آپارتمان یک مکان فرعی یا فرعی در فرعی تلقی کرده و در سؤال ۷ فرم فهرست‌برداری برای این واحدها کد ۳ "خالی مسکونی" را انتخاب می‌کنیم. در غیر این صورت کل برج یا آپارتمان را که هنوز هیچ‌یک از واحدهای آن قابلیت سکونت ندارند یک مکان اصلی و در ستون ۷ کد ۵ "در دست ساخت یا تخریب" درج می‌شود.

۵) در یک ساختمان دو واحد مسکونی مستقل وجود دارد که در اختیار یک خانوار است (به‌طور مثال در یک واحد پدر و مادر و دیگری فرزندان به امور درسی، کاری یا خواب می‌پردازند) ولی همه باهم یک خانوار هستند نحوه فهرست‌برداری چگونه است؟

پاسخ: هر یک از این واحدهای مسکونی یک مکان فرعی تلقی می‌شود خانوار در یکی از این واحدها فهرست می‌شود و برای واحد دیگر در ستون ۶ کد ۲ و در ستون ۷ کد ۶ (سایر) درج می‌شود. در ستون توضیحات در مقابل سطر دوم عبارت "محل اقامت خانوار فرعی شماره...." نوشته می‌شود، همچنین در فرم ۲- خانوار فهرست‌شده در بخش امکانات، تسهیلات و مسکن خانوار، اطلاعات مربوط به آن واحد مسکونی که خانوار در آن فهرست‌شده ثبت می‌شود.

۶) اگر در یک کارگاه خانوار ساکن باشد، در فرم ۱، نام کارگاه به چه صورت ثبت می‌شود؟
پاسخ: در ستون ملاحظات نام کارگاه نوشته می‌شود.

۷) اگر شماره مکان اصلی جا افتاده داشته باشیم آیا مأمور باید آن‌ها را اصلاح کند؟
پاسخ: نه. با توجه به اینکه شماره مکان‌های اصلی روی در ورودی مکان‌ها با مداد شمعی درج شده است و امکان اصلاح وجود ندارد، نیازی به اصلاح این شماره‌ها در فرم فهرست‌برداری هم نیست ولی در ستون توضیحات این شماره‌های جا افتاده باید درج شود.

۸) اگر یک مکان هم محل کارگاه و هم اقامتگاه دوم خانوار باشد چگونه عمل شود؟

پرسش و پاسخ ۱۱

پاسخ: در ستون ۷ فرم فهرست کد مربوط به اقامتگاه دوم را درج کرده و در ستون توضیحات نام کارگاه را می‌نویسیم.

۹) اگر در کنسولگری هیچ خانواری (حتی کادر سیاسی) زندگی نکنند، در ستون ۷ فرم فهرست چه کدی درج می‌شود؟

پاسخ: کنسولگری کارگاه محسوب می‌شود و محل انجام فعالیت اقتصادی است و برای آن کد ۱ درج کرده و عبارت کنسولگری نوشته می‌شود.

۱۰) در نقاط روستائی آیا لازم است مامور سرشماری به تمام کوچه باغها مراجعه نماید و برای مکان‌های آن، فرم فهرست برداری تکمیل نماید؟

پاسخ: بله. مامور سرشماری باید به تمام مکان‌های واقع در آبادی مراجعه نموده و فهرست برداری نماید و در صورتی که آن مکان‌ها اقامتگاه معمولی خانواری نباشد، ستون ۷ را تکمیل نماید.

۱۱) آیا مزارع محصورى که به عنوان مکان فهرست می‌شوند، دارای فعالیت اقتصادی محسوب می‌شوند؟

پاسخ: بله. برای مکان‌های محصور مربوط به باغ‌ها و مزارع در ستون ۷ فرم فهرست برداری، کد ۱ درج نماید.

۱۲) در صورتی که زمان اقامت بین دو اقامتگاه خانوار مساوی باشد خانوار در کجا باید فهرست شود؟

پاسخ: در این گونه موارد، در اقامتگاهی که در زمان سرشماری در آن‌جا زندگی می‌کند، سرشماری می‌شود.

۱۳) در محوطه‌ی پادگان‌ها که در قسمتی از آن، واحدهای مسکونی در اختیار خانوارهای افسران و درجه‌داران قرار دارد، سرشماری چگونه انجام می‌شود؟

پاسخ: هر یک از واحدهای مسکونی به عنوان مکان فرعی یا فرعی در فرعی فهرست شده و خانوار ساکن در آن به عنوان خانوار معمولی ساکن و با تکمیل فرم ۲ سرشماری می‌شود و سایر ساختمان‌های مربوط به پادگان، به عنوان یک مکان فرعی فهرست می‌شود.

۱۴) در مدارس، کارخانه‌ها و به طور کلی مکان‌های محل فعالیت اقتصادی، در صورتی که خانوار در آنجا زندگی کند مکان به چه صورت فهرست می‌شود؟

پاسخ: ۱- در این گونه مکان‌ها در صورتی که برای سکونت خانوار مکانی مجزا لحاظ شده است به طوری که خانوار بتواند احتیاجات اولیه‌ی خود را (آشپزخانه یا امکانات آشپزی، توالت) بدون استفاده از امکانات کلی مدرسه، کارخانه و... برآورده نماید این مکان به عنوان یک مکان فرعی فهرست می‌شود. به طوری که در فرم فهرست‌برداری، در یک سطر تمام مکان‌های مربوط به محل فعالیت اقتصادی به‌جز محل سکونت خانوار به عنوان یک فرعی و در یک سطر فهرست می‌شود و برای آن سطر در ستون ۶ کد ۲ و در ستون ۷ کد ۱ با ذکر نوع فعالیت درج می‌شود. سپس در یک سطر دیگر مکان محل اقامت خانوار به عنوان یک فرعی دیگر فهرست می‌شود و برای آن سطر در ستون ۶ کد ۱ درج و سایر قسمت‌های فرم فهرست‌برداری مطابق معمول تکمیل می‌شود. بدیهی است در این حالت در فرم ۲ مربوط به خانوار در سؤال ۴۸ این مکان به عنوان واحد مسکونی منظور می‌شود. ۲- در صورتی که برای سکونت خانوار امکانات مجزایی لحاظ نشده باشد و عملاً خانوار، احتیاجات خود را نتواند در مکانی مجزا از محل انجام فعالیت اقتصادی برآورده نماید برای محل سکونت این خانوار نباید به عنوان یک مکان فرعی مجزا فهرست شود و نوع محل سکونت خانوار (سؤال ۴۸) در طبقه‌ی سایر قرار می‌گیرد. در این گونه موارد برای محل انجام فعالیت اقتصادی یک سطر فرم فهرست‌برداری با یک مکان اصلی اختصاص می‌یابد در ستون ۶ کد ۱ درج می‌شود و مشخصات خانوار در این سطر مطابق معمول نوشته می‌شود و در ستون توضیحات نوع فعالیت اقتصادی مکان نوشته می‌شود.

۱۵) منظور از این جمله "چنانچه مکان مورد مراجعه فاقد پلاک شهرداری و پلاک کدپستی باشد، اما پلاک دیگری بر سر در مکان نصب شده باشد، شماره‌ی آن را در این ستون بنویسید." در راهنما چیست؟

پاسخ: منظور پلاکی است که در مناطق روستایی توسط مقامات محلی یا مردم نصب شده است و پلاک آب یا فاضلاب منظور نمی‌باشد.

۱۶) خانواری که در طول مدت زمان سرشماری مکان اقامت خود را تغییر داده و در مکان قبلی سرشماری شده، آیا در این مکان مجدداً سرشماری می‌شود؟

پاسخ: چنانچه خانوار گواهی سرشماری دارد، مأمور سرشماری باید پس از رؤیت گواهی، در ستون ۶ کد ۲ و در ستون ۷ (وضعیت مکان) کد ۶ (سایر) و در ستون توضیحات عبارت "خانوار قبلاً سرشماری شده" را درج نماید.

۱۷) آیا می‌توان شماره کدپستی را به صورت ۵ رقمی درج کرد؟
پاسخ: بله. در صورتی که به کدپستی ۱۰ رقمی دسترسی نباشد. ولی در صورت تکرار این امر بازبین به کارشناس گروه تأکید کند که در صورت امکان شماره‌های کدپستی ۱۰ رقمی درج شود.

۱۸) خانواری که دو اقامتگاه دارد و زمان سرشماری در اقامتگاه دوم است و در اقامتگاه اول حضور ندارد، آیا می‌توان وی را در اقامتگاه دوم سرشماری کرد؟
پاسخ: نه، خانوار باید در اقامتگاه معمولی خود سرشماری شود و اقامتگاه دوم فقط فهرست می‌شود.

۱۹) در یک واحد مسکونی که چند خانوار زندگی می‌کنند یک کدپستی ده رقمی وجود دارد آیا این شماره همه این خانوارها منتسب می‌شود؟
پاسخ: بله. چنانچه چند خانوار در یک مکان زندگی کنند برای همه خانوارها کدپستی ده رقمی تکرار می‌شود.

۲۰) در بعضی از مناطق استان فارس افرادی وجود دارند که مقیم کشورهای حوزه خلیج فارس بوده ولی در داخل کشور نیز خانه داشته و یک یا دو ماه از سال را به ایران سفر می‌کنند و طی این مدت در خانه مزبور اقامت دارند. بدیهی است در بقیه ماه‌های سال در منزل این افراد هیچ خانواری زندگی نمی‌کند. اگر مأمور سرشماری در آبان‌ماه به این مکان مراجعه کرد ولی خانوار مربوطه در خارج از کشور حضور داشت در ستون ۷ فرم ۱ فهرست کدام کد باید درج شود؟
پاسخ: کلیه افرادی که به منظور کار در خارج کشور بسر می‌برند در صورتی که اقامت آنان در آن کشورها جنبه دائمی نداشته باشد و قصد بازگشت به کشور را داشته باشند حتی اگر در زمان سرشماری در کشور حضور نداشته باشند جزء جمعیت کشور محسوب می‌شوند و با آنان همانند خانوارهای غایب رفتار خواهد شد. در صورتی که اقامت این افراد در خارج از کشور جنبه دائمی داشته باشد و قصد بازگشت به کشور را نداشته باشند، این افراد جزء جمعیت کشور محسوب نمی‌شوند در این صورت مکان زندگی آنان حتی اگر در زمان سرشماری در کشور حضور داشته باشند، به عنوان اقامتگاه دوم محسوب خواهد شد.

۲۱) آیا تلمبه خانه، ترانس برق درب‌دار و موارد مشابه باید به عنوان یک مکان شماره‌گذاری شود؟

پاسخ: مطابق مفاد راهنمای مأمور سرشماری تمام مکان‌ها در حوزه کاری مأمور باید فهرست شود.

۲۲) در صورتی که بعد از فهرست‌برداری مشخص شود در یک مکان به جای یک خانوار غایب چند خانوار زندگی می‌کند، نحوه‌ی تکمیل فرم فهرست‌برداری چگونه است؟
پاسخ: یکی از خانوارها را در سطر مزبور و سایر خانوارها را به دنبال آخرین سطر تکمیل شده فرم فهرست‌برداری همان بلوک یا آبادی فهرست نماید. شماره ردیف خانوارهایی را که در انتها فهرست نموده را به دنبال آخرین شماره ردیفی که به خانوار آن بلوک یا آبادی داده است تکمیل کند و در سطر مربوط به خانوار اول در ستون توضیحات شماره ردیف‌های سایر خانوارهای آن مکان به همراه شماره برگ و شماره سطر فرم فهرست‌برداری که خانوارها در آن فهرست شده‌اند را درج نماید. سایر اطلاعات فرم فهرست‌برداری باید مطابق مفاد راهنمای مأمور سرشماری تکمیل شود و در تکمیل سؤالات ۵۱ و ۵۲ فرم ۲، مانند مکان‌هایی که بیش از یک خانوار در آن زندگی می‌کنند عمل شود.

۲۳) برای تکمیل فرم فهرست‌برداری در مورد خانوارهای از قلم افتاده در صورتی که فرم فهرست‌برداری مربوط به آن بلوک یا آبادی تحویل بازبین داده شده است، آیا لازم است ستون ۱۰ (شماره ردیف خانوار) تکمیل شود؟

پاسخ: خیر، در این حالت این ستون توسط مأمور تکمیل نمی‌شود، بازبین پس از انتقال اطلاعات خانوار به فرم فهرست بلوک مربوط به آن خانوار، در ادامه‌ی شماره ردیف خانوارهای آن بلوک، شماره ردیف اختصاص خواهد داد.

۲۴) چنانچه در فرم فهرست‌برداری در ستون ۱۰، شماره ردیف تکرار شده باشد یا شماره ردیف جا افتاده باشد چه باید کرد؟

پاسخ: در این گونه موارد لازم نیست مأمور سرشماری اقدامی انجام دهد بازبین در زمان بررسی شماره ردیف خانوار در بلوک یا آبادی مطابق مفاد راهنمای بازبین اقدام لازم را انجام خواهد داد.

فصل چهارم : فرم ۲- پرسشنامه خانوار

مشخصات جغرافیایی، نوع خانوار، شماره ردیف خانوار، نام پدر سرپرست خانوار و...

(۱) در فرم ۲ شماره مکان فرعی، فرعی در فرعی به چه صورت درج می‌شود؟
پاسخ: به عنوان مثال برای مکان فرعی ۱ و فرعی در فرعی ۲ به صورت زیر تکمیل می‌شود. لازم به تاکید است مربع‌های اضافی سفید می‌ماند.

		۱	/	۲		
--	--	---	---	---	--	--

(۲) آیا می‌توان برای ثبت کدپستی واحد مسکونی از اطلاع پشت کارت ملی استفاده کرد؟
پاسخ: باید بررسی شود که این کدپستی مربوط به همان مکان باشد.

(۳) با توجه به این که بیشتر خانوارهای غیر ساکن را عشایر کوچرو تشکیل می‌دهند و با در نظر گرفتن این مورد که ساختارهای ایلی در این خانوارها وجود دارد، اکثریت این خانوارها دارای نام فامیل یکسان هستند، لذا بنظر می‌رسد ذکر نام پدر سرپرست خانوار در این‌گونه خانوارها ضروری است؟

پاسخ: هدف از پرسش سؤال نام پدر سرپرست خانوار در مناطق روستایی در فرم فهرست‌برداری، دسترسی راحت‌تر به خانوارهای نمونه در طرح‌های آمارگیری است. با توجه به این که خانوارهای معمولی غیرساکن در چارچوب طرح‌های آمارگیری قرار نمی‌گیرند پرسش نام پدر سرپرست خانوار لزومی ندارد.

تشخیص اعضای خانوار

(۱) آیا همسر فردی که بدون این که طلاق گرفته باشد، از او جدا شده است و با وی زندگی نمی‌کند، عضو خانوار به حساب می‌آید؟
پاسخ: بر اساس مندرجات فصل یک راهنمای مأمور سرشماری در خصوص تعیین اقامتگاه معمولی، فرد در جایی سرشماری می‌شود که بیش‌ترین مدت سال را آنجا اقامت دارد.

(۲) فردی برای تحصیل یا کار به خارج از کشور رفته و در همان‌جا ازدواج کرده است آیا از اعضای خانوار وی نیز باید سرشماری به‌عمل آورد؟

پاسخ: در صورتی که انتظار می‌رود آن‌ها هم با فرد مذکور به این خانوار برگردند باید سرشماری شوند.

۳) فردی که بیش از یک همسر دارد و همسران وی در واحدهای مسکونی جداگانه‌ای زندگی می‌کنند، جزو کدام خانوار محسوب می‌شود؟

پاسخ: به خانواری منتسب می‌شود که بیش‌ترین مدت سال را در آن خانوار اقامت داشته است.

۴) برای افرادی که در مراکز بازپروری معتادان و نیز بازداشتگاه بسر می‌برند آیا عضو خانوار مؤسسه‌ای محسوب گردند یا خیر؟

پاسخ: با توجه به اینکه افراد در این مکان‌ها معمولاً به طور موقت به سر می‌برند، به عنوان عضو خانوار معمولی ساکن در خانوار خود سرشماری می‌شوند.

شماره ردیف، شماره ملی و بستگی با سرپرست خانوار

۱) آیا می‌توان از کارت ابلاغ شماره ملی که بدون عکس می‌باشد برای درج شماره ملی در فرم ۲- پرسشنامه خانوار استفاده کرد؟

پاسخ: بله

۲) آیا لازم است کد ۱ مربوط به سطر اول ستون ۳ (بستگی با سرپرست خانوار) فرم ۲، برای خانوارهای گروهی اصلاح شود؟

پاسخ: نه، لازم نیست در این ستون مامور سرشماری اصلاحی انجام دهد، چون برای خانوارهای گروهی این ستون توسط سیستم ICR خوانده نمی‌شود.

۳) آیا سرپرست خانوار در خانوارهای معمولی باید حتماً در سطر اول درج شود؟
پاسخ: اطلاعات سرپرست خانوار باید در اولین سطر با شماره ردیف ۰۱ درج شود. در صورتی که سطر اول به هر دلیلی حذف شده بود می‌توان از سطر بعدی استفاده نمود. در هر حال سرپرست خانوار اولین فرد در خانوار است که اطلاعات وی در فرم ۲ درج می‌گردد و سایر اعضا باید به‌دنبال آن قرار گیرند.

۴) کد بستگی با سرپرست خانوار در مورد افرادی که به عنوان فرزند خوانده با خانوار زندگی می‌کنند چیست؟

پرسش و پاسخ ۱۷

پاسخ: چنانچه پاسخگو وی را به عنوان فرزند خوانده معرفی نماید، اگر با سرپرست خانوار نسبت خویشاوندی (نسبی یا سببی) داشته باشد، کد M و در غیر این صورت کد P غیر خویشاوند به وی اختصاص می‌یابد.

۵) نسبت فرزندان زنی که مجدداً ازدواج کرده است با شوهر فعلی‌اش (سرپرست خانوار) چه می‌باشد؟

پاسخ: افراد مذکور جزو سایر خویشاوندان منظور می‌شوند.

۶) اطلاعات افراد گمشده بر چه اساس تکمیل می‌شود؟

پاسخ: براساس آخرین وضعیتی که فرد قبل از گم شدن در خانوار داشته است.

۷) در خصوص ستون ۱ (سن)، برای افرادی که در ستون ۷ علامت ضربدر درج گردیده است به چه صورت عمل گردد؟

پاسخ: در صورتی که در ستون ۷ برای افراد کمتر از یک سال علامت ضربدر درج شده باشد در ستون ۱ عبارت "صفر" نوشته می‌شود و در صورتی که در ستون ۷ برای افراد ۱۰۰ ساله و بالاتر علامت ضربدر درج شده باشد در ستون ۱ عبارت "صد" درج می‌شود.

تاریخ تولد و سن

۱) در مواردی که اختلاف سنی دو فرزند از یک خانوار به دلیل درج اشتباه ماه و سال تولد در شناسنامه، کمتر از ۹ ماه باشد چه باید کرد؟
پاسخ: ملاک، شناسنامه است و باید مطابق آن عمل کرد.

وضع اقامت و اقامتگاه دوم

۱) وضع اقامت برای اعضای خانواری که در کوچ هستند و یک نفر از اعضا در محل اقامت مانده چگونه تکمیل می‌شود؟

پاسخ: در ستون ۸ برای پاسخگو کد ۱ و برای سایر اعضای خانوار که در کوچ بسر می‌برند کد ۴ در نظر گرفته می‌شود.

۲) اقامتگاه دوم فرد چنانچه در خارج از کشور باشد چگونه درج می‌شود؟

پاسخ: چنانچه در داخل کشور در هیچ نقطه دیگر، اقامتگاه دیگری ندارد برای آن در ستون ۹ فرم ۲ (آیا فرد محل اقامت دیگری دارد؟) کد ۴ درج می‌شود.

۳) در صفحه ۹۰ راهنمای مأمور سرشماری، توضیحات کد ۲ و کد ۳ به گونه ای است که بنظر می‌رسد برای فردی که در آبادی مقیم است هیچگاه کد ۲ و برای فردی که در شهر مقیم است هیچگاه کد ۳ علامت نمی‌خورد آیا این استنباط درست است؟

پاسخ: توضیحات کد ۲ و ۳ ستون ۹ صفحه ۹۰ راهنمای مأمور به صورت زیر اصلاح می‌شود:
کد ۲، در شهر دیگر با ذکر نام: در صورتی که محل اقامت دیگر فرد شهری غیر از شهر یا آبادی محل سرشماری است در مربع ۲ علامت ضربدر بگذارید و سپس نام شهر را در محل تعیین شده بنویسید.

کد ۳، در آبادی دیگر: در صورتی که محل اقامت دیگر فرد آبادی دیگری غیر از آبادی یا شهر محل سرشماری است در مربع ۳ علامت ضربدر بگذارید.

مهاجرت

۱) آیا فردی که طی دو سال گذشته از آبادی به شهر آمده و اکنون همان آبادی جذب همین شهر شده است مهاجر تلقی می‌شود؟
پاسخ: بله و در ستون ۱۴ بر حسب مورد کد ۲ یا ۴ درج می‌شود.

۲) سربازی که برای گذراندن دوره آموزشی به شهر دیگری رفته است آیا به این دلیل مهاجر تلقی می‌گردد؟
پاسخ: بله

وضع سواد و آموزش

۱) در صفحه ۸۹ راهنمای مأمور سرشماری عبارت "تحصیل در خارج از کشور" علاوه بر کد ۲ (غایب موقت) در کد ۳ (خارج از کشور برای کار یا تحصیل) نیز قید شده است. قاعدتاً برای فردی که در خارج از کشور تحصیل می‌کند کد ۳ علامت می‌خورد منظور از درج عبارت مذکور در کد ۲ چیست؟

پاسخ: در کد ۳ منظور افرادی است که در خارج از کشور برای کار یا تحصیل اقامت گزیده اند. ولی کد ۲ مربوط به افرادی است که برای تحصیل به طور موقت به خارج از کشور در رفت و آمد هستند (مانند دانشجویان مجازی در خارج از کشور).

۲) افراد در حال تحصیل در برخی ادارات دولتی مانند بانک‌ها با توجه به اینکه از طریق آزمون سراسری اقدام به پذیرش دانشجو نمی‌کنند، آیا در حال تحصیل قلمداد می‌شوند؟
پاسخ: آموزش‌های ضمن خدمت جزء آموزش‌های رسمی کشور محسوب نمی‌شوند و در صورتی که فردی در این دوره‌ها شرکت کرده باشد، در حال تحصیل محسوب نمی‌شود، ولی چنانچه فردی طبق برنامه‌های آموزش رسمی کشور مشغول به تحصیل باشد، در حال تحصیل محسوب می‌شود.

۳) برای کسانی که در حال حاضر تحصیل نمی‌کنند و در دوره‌ی متوسطه ترک تحصیل کرده‌اند، ستون پایه، دوره یا مدرک تحصیلی چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: در صورتی که فرد در هر دوره‌ای ترک تحصیل کرده باشد باید آخرین مدرک یا بالاترین پایه‌ای را که گذرانده است، لحاظ شود.

۴) آیا افرادی که مشغول گذراندن دوره‌های پودمانی هستند، در حال تحصیل محسوب می‌شوند؟
پاسخ: مطابق مفاد راهنمای مأمور، فردی در حال تحصیل محسوب می‌شود که مطابق برنامه‌های آموزش رسمی کشور جمهوری اسلامی ایران به تحصیل مشغول باشد.

۵) آیا مدرک معادل کارشناسی با توجه به این که نمی‌توانند ادامه تحصیل دهند، کارشناسی محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله.

۶) برای افرادی که در مقاطع بالاتر از دیپلم، دارای مدرک تحصیلی در رشته‌های تحصیلی متفاوت هستند، کدام یک برای فرد منظور می‌شود؟
پاسخ: در صورتی که فرد در حال تحصیل باشد، مدرک و رشته‌ی تحصیلی که فرد در حال تحصیل در آن است برای وی منظور می‌شود. در صورتی که فرد در حال تحصیل نباشد و مقطع مدارک تحصیلی فرد متفاوت باشد، مدرک تحصیلی مربوط به مقطع بالاتر همراه با

۲۰ پرسش و پاسخ

رشته‌ی آن فرد منظور می‌شود ولی در صورتی که مقطع مدارک تحصیلی فرد یکسان باشد، رشته تحصیلی به اظهار پاسخگو برای فرد منظور می‌شود.

۷) در سؤال پایه‌ی تحصیلی هنرستان‌های قدیم را هنرستان بنویسیم یا فنی و حرفه‌ای؟
پاسخ: هر دو صحیح است.

۸) اگر فردی در حال تحصیل به صورت همزمان در حوزه و دانشگاه باشد جهت درج در پرسشنامه کدام اولویت دارد؟

پاسخ: همانند تحصیل در دو رشته‌ی دانشگاهی بالاترین پایه ثبت می‌شود. در صورتی که پایه دو رشته یکسان باشد براساس اظهار پاسخگو اطلاعات مربوط به یکی از دو رشته درج می‌گردد.

۹) آیا دانشجویان دوره‌های مجازی در داخل یا خارج کشور در حال تحصیل محسوب می‌شوند و برای پرسش محل تحصیل این افراد چه گزینه‌ای درج می‌شود؟
پاسخ: بله در حال تحصیل محسوب می‌شوند و در ستون ۲۲ کد ۱در همین شهر یا آبادی درج خواهد شد.

۱۰) فردی متولد مهرماه ۱۳۸۴ است یعنی ۶ سال تمام دارد اما در کلاس اول ثبت‌نام نکرده است، چنانچه سواد خواندن و نوشتن داشته باشد باید باسواد تلقی شود؟
پاسخ: چنین فردی باسواد است، ولی در حال تحصیل محسوب نمی‌شود.

۱۱) فردی که در خارج از کشور تحصیل می‌کند و در آنجا از اینترنت استفاده می‌کند در ستون ۱۶ چه کدی درج می‌شود؟

پاسخ: از آنجایی که هدف از پرسش ستون ۱۷ فرم ۲ محاسبه‌ی "ضریب نفوذ اینترنت در ایران" می‌باشد، در این ستون برای فردی که در خارج از ایران از اینترنت استفاده کرده است کد ۶ نه لحاظ می‌شود.

۱۲) برای افرادی که محل کارشان در منزلشان واقع است، کدام گزینه برای محل استفاده از اینترنت انتخاب می‌شود؟

پاسخ: گزینه ۱ انتخاب می‌شود.

پرسش و پاسخ ۲۱

۱۳) در صورتی که فردی با استفاده از موبایل از اینترنت استفاده کرده باشد، برای وی در ستون ۱۷ چه کدی درج می‌شود؟
پاسخ: برای وی کد ۵ (سایر) درج می‌شود.

۱۴) در ستون ۱۷ برای استفاده از اینترنت با لپ تاپ (نوت بوک) چه کدی درج می‌شود؟
پاسخ: برای این افراد بسته به محل مورد استفاده حداقل یکی از کدهای ۱ تا ۵ درج می‌شود.

۱۵) منظور از ۱۲ ماه گذشته در ستون ۱۷ (آیا در ۱۲ ماه گذشته شخصاً حداقل یکبار از اینترنت استفاده کرده است؟) چیست؟
پاسخ: منظور از ابتدای آبان‌ماه ۱۳۸۹ تا ابتدای آبان‌ماه ۱۳۹۰ است.

۱۶) در مورد دانشجویان، در صورتی که شهر یا آبادی محل تشکیل کلاس‌های دانشگاه با شهر یا آبادی محل ساختمان مرکزی دانشگاه متفاوت باشد، ستون ۲۲ فرم ۲ چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: محل تشکیل کلاس‌ها به عنوان محل تحصیل منظور می‌شود.

وضع فعالیت و زناشویی

۱) کارمند دانشگاه آزاد در پاسخ به سوال ستون ۲۸ فرم ۲ بخش عمومی محسوب می‌گردد یا خصوصی؟
پاسخ: کارمند بخش خصوصی محسوب می‌شود.

۲) آیا اهمیتی دارد عبارت "تولید" یا "تعمیر" در ابتدا یا انتهای فعالیت اصلی ذکر شود؟
پاسخ: ذکر عبارت "تولید" یا "تعمیر" در فعالیت اصلی مهم است ولی ذکر آن در ابتدا یا انتهای فعالیت اهمیت ندارد.

۳) فعالیت اصلی محل کار در ستون ۲۶ برای ماموران سرشماری چگونه درج می‌شود؟
پاسخ: استانداری یا فرمانداری درج می‌شود و در ستون ۲۸ وضع شغلی مزد و حقوق‌بگیر بخش عمومی درج می‌شود.

۴) آیا خرید و فروش سهام به صورت حرفه‌ای شغل به حساب می‌آید؟

پاسخ: بله

۵) کارگرانی که در زمینه‌های مختلف کار می‌کنند، ویژگی‌های اشتغال آنان چگونه تکمیل می‌شود؟

پاسخ: ملاک تکمیل ویژگی‌های اشتغال آنان شغل و فعالیتی است که در ۷ روز گذشته به آن پرداخته‌اند، در صورتی که فرد در ۷ روز گذشته بیش از یک شغل داشته است، ویژگی‌های اشتغال وی با توجه به تشخیص شغل اصلی مطابق با مفاد راهنمای مأمور سرشماری تکمیل می‌شود.

۶) وضع شغلی دو نفر شریک که با یکدیگر کار می‌کنند و افرادی به‌عنوان مزد و حقوق‌بگیر در اختیار دارند چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: هر دو نفر، کارفرما محسوب می‌شوند.

۷) وضع فعالیت افراد متکدی چگونه درج می‌شود؟
پاسخ: مطابق با تعریف فعالیت اقتصادی، گدایی کار محسوب نمی‌شود و بنابراین شغل نیز به حساب نمی‌آید.

۸) افرادی که مستمری بگیر بهزیستی یا کمیته‌ی امداد هستند و به این دلیل در جستجوی کار نبوده‌اند، در سؤال ۲۴ در کدام طبقه قرار می‌گیرند؟
پاسخ: در صورتی که مطابق تعریف کار هیچ فعالیتی نداشته و در جستجوی کار نیز نبوده‌اند، در طبقه‌ی دارای درآمد بدون کار قرار می‌گیرند.

۹) کشاورزانی که معمولاً برای خود کار می‌کنند و به دلیل فصلی بودن کارشان در ۷ روز گذشته کار نکرده‌اند، ستون‌های وضع فعالیت، شغل و وضع شغلی آنان چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: مطابق مفاد راهنمای مأمور، فصل چهارم، صفحه ۱۰۸ به توضیحات کد ۳ ستون ۲۳ مراجعه شود، و ستون‌های ۲۶ تا ۲۹ مطابق با شغل معمول آن‌ها در فصل کاری تعیین می‌شود.

۱۰) کشاورزانی که به طور معمول وضع شغلی متفاوتی دارند، در ستون وضع شغلی کدام کد به آن‌ها اختصاص می‌یابد؟

پاسخ: وضع شغلی آنان بستگی به وضعیتی دارد که آنان در ۷ روز گذشته در شغل خود داشته‌اند، در صورتی که در ۷ روز گذشته وضع شغلی متفاوتی داشته است، وضع شغلی وی براساس وضعیتی که در بیش‌ترین مدت اشتغال در ۷ روز گذشته داشته است تعیین می‌شود.

۱۱) اگر فردی بدون دریافت مزد برای فردی غیر از اعضای خانوار خود، کار کرده باشد، "آیا کارکنان فامیلی بدون مزد" محسوب می‌شود؟

پاسخ: در صورتی که هیچ‌گونه جبران خدماتی انجام نگیرد، کار وی داوطلبانه محسوب می‌شود و اگر فرد در طول ۷ روز گذشته فقط به صورت داوطلبانه فعالیت انجام داده است برای وی در ستون ۲۳ کد ۴ درج می‌شود.

۱۲) آیا کشاورزی که در انجام فعالیت‌های خود از تعدادی کارگر روزمزد استفاده می‌کند کارفرماست یا کارکن مستقل است؟

پاسخ: طبق مفاد راهنمای مأمور سرشماری کارفرما به کسی گفته می‌شود که برای انجام فعالیت‌های شغلی خود حداقل یک نفر مزد و حقوق بگیر در استخدام داشته باشد. بنابراین با توجه به وضعیت توصیف شده در این سؤال، وضع شغلی این کشاورز کارفرما است.

۱۳) برای کارگران ساختمانی سر گذر ۲ حالت متصور است:

۱- کارگر کار را بصورت مقاطعه کاری قبول می‌کند. یعنی حجمی از کار با مبلغی مشخص، که پس از پایان کار مزدش را دریافت می‌نماید و شاید چند روز هم طول بکشد.
۲- کارگر کار را روزمزدی قبول می‌کند. یعنی پس از پایان کار در روز مزدش را دریافت می‌نماید. در این دو حالت وضع شغلی در ستون ۲۷ فرم ۲ به چه شکل تکمیل می‌شود؟

پاسخ: در صورتی که کارگر ساختمانی (چه به صورت روزمزد و چه به صورت مقاطعه کاری) برای فردی کار را انجام دهد که خود آن فرد هیچ نقشی در انجام آن فعالیت نداشته باشد این کارگر کارکن مستقل محسوب می‌شود. به طور مثال در صورتی که فرد معلمی، برای تعمیر سرویس بهداشتی واحد مسکونی خود کارگری را به صورت روزمزد یا کنترات به کار گرفته است این کارگر، کارکن مستقل به حساب می‌آید. در صورتی که کارگر ساختمانی برای فردی کار انجام دهد که خود آن فرد در انجام آن فعالیت مشارکت دارد این کارگر ساختمانی، مزد و حقوق بگیر بخش خصوصی به حساب می‌آید. به طور مثال بنایی که برای انجام فعالیت خود در سفت کاری

ساختمان از کمک کارگران استفاده کند، این کارگران، مزد و حقوق‌بگیر بخش خصوصی به حساب می‌آیند. بدیهی است در صورتی که این بنا گنج‌کاری این ساختمان را به‌طور کلی به فرد دیگری واگذار کند و خود هیچ نقشی در انجام این فعالیت نداشته باشد این فرد گنج‌کار کارکن مستقل به حساب می‌آید.

۱۴) افرادی که در هفت روز گذشته کار نکرده و در جستجوی کار و یا آماده برای کار نیستند و اظهار می‌کنند به دلیل اینکه با دریافت یارانه‌ها امرار معاش می‌نمایند، نیازی به کار کردن ندارند، در ستون ۲۴ یا ۲۵ چه کدی به آن‌ها اختصاص می‌یابد؟

پاسخ: با توجه به ماهیت پرداخت یارانه‌ها که به دلیل حذف سوبسید حامل‌های انرژی و غیره توسط دولت انجام می‌گیرد، در صورتی که علت عدم جستجو یا آمادگی برای کار، دریافت یارانه‌ها مطرح شود برای این افراد در ستون ۲۴ یا ۲۵ کد سایر درج می‌شود. بدیهی است معمولاً در مورد سرپرست خانوار که مسئولیت تمام یا بخشی از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد آن را به عهده دارد این کد درج خواهد شد و در مورد سایر افراد خانوار با توجه به وضعیت جستجوی کار و یا آمادگی برای کار کد مناسب درج می‌شود.

۱۵) وضع شغلی فردی که کارگاهی دارد و در آن فقط چند کارآموز بدون مزد مشغول به کار هستند، چیست؟

پاسخ: در صورتی که فعالیت کارآموزان کار محسوب شود، وضع شغلی آن فرد کارفرما منظور می‌شود.

۱۶) وضع فعالیت برای مردانی که در هفت روز گذشته کار نکرده، دفترچه‌ی اعزام به خدمت سربازی دریافت کرده و آماده‌ی خدمت بوده‌اند، چگونه تکمیل می‌شود؟

پاسخ: در ستون ۲۳ کد ۴ درج می‌شود و در ستون ۲۴ کد ۲ و در ستون ۲۵ کد ۱.

۱۷) اگر فردی که دارای مقداری زمین زراعی است در فصل کشاورزی خود به کشت و کار می‌پردازد ولی شغل اصلی وی بنایی است و مدت یک ماه است که کار نکرده آیا شاغل در بخش کشاورزی محسوب می‌شود یا همان بنایی ساختمان محسوب می‌شود؟

پاسخ: تعیین شغل اصلی زمانی مطرح می‌شود که فرد در هفت روز گذشته در بیش از یک شغل کار کرده است. برای این فرد که در هفت روز گذشته کار نکرده است، در صورت خود اشتغال بودن با توجه به اظهار پاسخگو، کسب و کاری که برای وی تداوم دارد و مجدداً در آن شغل مشغول به کار می‌شود، به عنوان شغل و فعالیت وی منظور می‌شود.

۱۸) در ستون ۲۸ وضع شغلی برای فردی که برای سفارتخانه‌ها یا ارگان‌های سازمان ملل کار کند، چه کدی لحاظ می‌شود؟
پاسخ: کد ۴ "بخش خصوصی" درج می‌شود.

۱۹) اگر یکی از اعضای خانوار در ازای کمک به عضو خانوار خود سهمی از محصول بگیرد وضع شغلی او چگونه است؟
پاسخ: باتوجه به این که مزد حقوق‌بگیر بخش خصوصی به فردی گفته می‌شود که با دریافت مزد و حقوق (نقدی و یا غیر نقدی) برای افراد یا مؤسسات خصوصی کار می‌کند این فرد مزد و حقوق‌بگیر بخش خصوصی محسوب می‌شود.

۲۰) در ستون ۲۴ فرم ۲ برای خانمی که بازنشسته است و در حال حاضر خانه‌دار است کد ۵ درج می‌شود یا کد ۶؟
پاسخ: براساس تشخیص و اظهار پاسخگو کد مربوط به مهم‌ترین دلیلی که فرد در جستجوی کار نیست درج می‌شود.

۲۱) در خصوص سربازان که در ادارات دولتی به صورت امریه مشغول می‌باشند، در مورد فعالیت اصلی محل کار چه درج می‌شود؟
پاسخ: فعالیت اصلی محل کار سربازان امریه براساس فعالیت همان سازمانی که در آن مشغول به کار می‌باشند تعیین می‌شود.

۲۲) آیا فردی که عقد موقت (صیغه محرمیت) کرده است ولی به ثبت نرسیده است دارای همسر محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله

۲۳) آیا فردی که عقد موقت کرده است، دارای همسر محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله.

۲۴) وضع زناشویی فردی که ازدواج موقت کرده و دوره ازدواج موقت او منقضی شده، در حال حاضر چیست؟
پاسخ: بی‌همسر بر اثر طلاق منظور می‌شود.

وضع باروری و محل تولد

۱) در تکمیل ستون ۳۴ فرم ۲ (آیا در ۳۶۵ روز گذشته فرزند زنده‌ای به دنیا آورده است؟) ملاک زمان تولد تاریخ مندرج در شناسنامه است یا تاریخ تولد واقعی فرد؟
پاسخ: در تکمیل این ستون، ملاک زمان تولد، تاریخ مندرج در شناسنامه است.

۲) آیا فرزند گمشده، در تعداد فرزندان در حال حاضر زنده محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله

۳) برای افرادی که در پرورشگاه زندگی می‌کنند، ستون محل تولد چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: برای این افراد، باید براساس اطلاعات موجود این افراد در پرورشگاه تکمیل شود.

۴) در صورتی که مادر فرد در زمان تولد وی جزو خانوار غیر ساکن بوده است سؤال محل تولد برای او چگونه تکمیل می‌گردد؟
پاسخ: در ستون محل تولد کد ۱ درج می‌گردد.

۵) آیا مادر خوانده، مادر فرد محسوب می‌شود؟
پاسخ: بر اساس مفاد راهنمای مامور، فصل چهارم صفحه ۱۳۱ منظور از مادر زنی است که فرد را به دنیا آورده و افرادی مانند نامادری و مادر رضاعی مورد نظر نیست.
۶) اگر محل تولد (محل اقامت مادر در زمان تولد فرد) برای افرادی که در پرورشگاه و عضو خانوار مؤسسه‌ای هستند، معلوم نباشد اطلاع ستون ۳۶ در فرم ۳ چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: اگر محل تولد افرادی که در پرورشگاه هستند بر اساس اطلاعات موجود این افراد در پرورشگاه مشخص نباشد بر اساس محلی که فرد در آنجا پیدا شده است کد مناسب درج می‌شود.

وضع معلولیت

- (۱) پای پرانتری نقص پا است؟
پاسخ: بله. افرادی که دارای پای پرانتری هستند از مصادیق نقص پا می‌باشند.
- (۲) قطع یک یا چند انگشت پا از مصادیق معلولیت است؟
پاسخ: بله. در صورت قطع انگشت اول (شست) به عنوان قطع پا و در صورت قطع سایر انگشتان به عنوان نقص پا در نظر گرفته می‌شود.
- (۳) آیا افراد شش انگشتی معلول محسوب می‌شوند؟
پاسخ: بله. افراد دارای انگشت اضافی در دست به عنوان معلول (نقص دست) محسوب می‌گردند.
- (۴) بیمار روانی از لحاظ سؤال وضع معلولیت چگونه است؟
پاسخ: بیماری روانی در این سرشماری مورد نظر نیست.
- (۵) آیا قطع چهار انگشت دست در صورتی که قسمتی از انگشتان باقی مانده باشد، قطع دست محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله
- (۶) آیا افرادی که فقط با عینک قادر به دیدن هستند، نابینا محسوب می‌شوند؟
پاسخ: نه
- (۷) افرادی که کوتوله هستند آیا معلول محسوب می‌شوند؟
پاسخ: در این سرشماری مورد نظر نیستند.
- (۸) افراد سالخورده‌ای که دارای آلزایمر هستند معلول محسوب می‌شوند؟
پاسخ: در این سرشماری فراموشی در یادآوری (آلزایمر) مورد نظر نیست.
- (۹) آیا افرادی که در اثر انفجار دچار عدم تعادل رفتاری می‌شوند (موجی‌ها) دارای معلولیت محسوب می‌شوند؟
پاسخ: در این سرشماری دارای معلولیت محسوب نمی‌شوند.

۱۰) قطع سه انگشت به جز انگشت اشاره و شست نقص دست منظور می‌شود؟
پاسخ: نه.

۱۱) فلج‌های ناشی از انواع بیماری‌ها (مانند MS، فلج اطفال و صدمات حوادث) معلولیت محسوب می‌شود؟
پاسخ: علت معلولیت مورد نظر نیست و فقط تظاهرات قابل مشاهده‌ی آن براساس کدهای پرسشنامه مورد نظر است.

۱۲) آیا پارکینسون معلولیت محسوب می‌شود؟
پاسخ: نه فقط چنانچه موجب عدم کارایی دست باشد به عنوان نقص دست ثبت می‌شود.

واقعه فوت در خانوار

۱) واقعه فوت از آبان ماه سال گذشته ذکر شده، آیا از اول آبان منظور است؟
پاسخ: از اول آبان ماه سال گذشته تا روز مراجعه مأمور سرشماری به خانوار مد نظر است.

بهره‌برداری کشاورزی

۱) در سؤال ۴۴ اگر کارگر زراعی حقوق نگیرد و در عوض بصورت درصدی در سود محصول با زراعتکار دیگر که صاحب زمین هم می‌باشد توافق کرده باشد آیا برای این فرد فعالیت کشاورزی منظور میشود؟
پاسخ: طبق مفاد راهنمای مأمور سرشماری صفحه ۱۳۸ توضیحات ذیل سؤال ۴۴، به دلیل این که کارگر زراعی در مدیریت زمین زراعی مشارکت ندارد، بهره بردار کشاورزی محسوب نمی‌شود.

۲) آیا در این سرشماری گاوداری صنعتی و مرغداری صنعتی بهره‌برداری کشاورزی محسوب می‌شوند؟
پاسخ: طبق مفاد راهنمای مأمور صفحه‌ی ۱۳۹، گاوداری صنعتی بهره‌برداری کشاورزی محسوب می‌شود ولی پرورش طیور به روش صنعتی بهره‌برداری کشاورزی محسوب نمی‌شود.

۳) کسی که با چند نفر در یک زمین زراعی شریک است و هر ۴ سال یکبار از زمین استفاده می‌کند و امور مدیریتی پس از چند سال به عهده یکی از آن‌ها می‌باشد آیا بهره‌بردار کشاورزی است؟

پاسخ: کسی که نوبت اداره امور زمین در زمان سرشماری به عهده او می‌باشد بهره‌بردار کشاورزی محسوب می‌شود و بقیه افراد بهره‌بردار نمی‌باشند.

۴) پرورش شترمرغ و بلدرچین بهره‌برداری کشاورزی محسوب می‌شود؟
پاسخ: نه. در این سرشماری مورد نظر نیست.

۵) کسی که در طول سال، باغی را اجاره کرده و در زمان سرشماری قرارداد آن تمام شده است، دارای بهره‌برداری کشاورزی محسوب می‌شود؟
پاسخ: نه.

۶) در سؤال بهره‌برداری کشاورزی در خصوص مرجع زمانی سال زراعی مطرح است یا زمان سرشماری؟
پاسخ: ملاک دارا بودن بهره‌برداری کشاورزی در سؤال ۴۴، روز سرشماری است به این ترتیب خانواری که در روز سرشماری زمین زراعی (حداقل ۴۰۰ مترمربع) یا باغ (حداقل ۲۰۰ مترمربع) در اختیار دارد صرف نظر از این که در فصل برداشت محصول چیدن میوه و... باشد یا نباشد دارای بهره‌برداری کشاورزی محسوب می‌شود. در مورد پرورش دام و طیور و تولید گلخانه‌ای نیز باید توجه شود که ملاک روز سرشماری است.

امکانات، تسهیلات و مسکن خانوار

۱) آیا در ساختمانی که اسکلت آن فلزی ولی سقف آن تیرچه بلوک باشد در سؤال ۵۶ فرم ۲ کد ۱ علامت زده شود؟
پاسخ: نوع اسکلت بنا مورد نظر است، بنابر متن راهنمای مامور سرشماری ساختمانی که اسکلت فلزی دارد در سؤال ۵۶ کد ۱ می‌گیرد.

۲) مکان‌هایی وجود دارند که لوله‌کشی آب دارند اما منبع آب آن‌ها را شهرداری برای هر خانوار جداگانه هر ۲۴ ساعت یکبار شارژ می‌کند، آیا این مورد لوله‌کشی آب محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله چون شبکه آبرسانی عمومی تلقی می‌شود.

۳) آیا در ساختمان‌های آپارتمانی که انباری آن خارج از واحد مسکونی قرار دارد در صورتی که انباری شرایط اتاق را داشته باشد اتاق محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله.

۴) حیاط خلوت یا پاسیو اتاق محسوب می‌شود و زیربنا آن باید در محاسبه زیربنای واحد مسکونی لحاظ گردد؟
پاسخ: در واحدهای مسکونی آپارتمانی که پاسیو و حیاط خلوت جز مشاعات است، اتاق محسوب نمی‌شود و در زیر بنا نیز حساب نمی‌شود. در واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی (که حیاط خلوت و پاسیو جز مشاعات نیست) در زیر بنا حساب می‌شود و در صورتی که با مصالح سخت کاملاً محصور و مسقف باشد و حداقل ۴ متر مساحت و ۲ متر ارتفاع داشته باشد و کاربری آن برای خانوار مشابه مصادیق اتاق باشد، اتاق محسوب می‌شود.

۵) آیا مساحت زیرزمین در مساحت زیربنای واحد مسکونی محاسبه می‌شود؟
پاسخ: در واحدهای مسکونی آپارتمانی در صورتی که زیر زمین جزء مشاعات باشد، در زیر بنا حساب نمی‌شود. در واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی، مساحت تمام سطوح ساخته شده از جمله زیر زمین (که جز مشاعات نیست) در مساحت زیر بنا حساب می‌شود.

۶) آیا زیرزمین اتاق محسوب می‌شود؟
پاسخ: در صورتی که زیرزمین محصور و مسقف باشد و ۴ متر مساحت و ۲ متر ارتفاع داشته باشد و برای انباری، اتاق کار یا سکونت استفاده شود، اتاق محسوب می‌شود ولی اگر به‌عنوان موتورخانه، پارکینگ یا موارد مشابه مورد استفاده قرار گیرد، اتاق نیست.

۷) هشتی، تالار در خانه‌های قدیمی اتاق محسوب می‌شود؟
با توجه به اینکه هشتی ورودی خانه است و شرایط اتاق را ندارد اتاق محسوب نمی‌شود. تالار با شرط محصور و مسقف بودن و داشتن حداقل ۴ متر مساحت و ۲ متر ارتفاع اتاق محسوب می‌شود.

۸) در صورتی که مساحت زیر بنای واحد مسکونی $75/5$ (متر مربع) باشد، در سؤال ۵۵ در چه مربعی علامت \times درج می‌شود؟

پرسش و پاسخ ۳۱

پاسخ: در سؤال ۵۵ در این مورد در مربع ۳ علامت \times درج می‌شود. چنانچه مساحت زیربنای واحد مسکونی ۷۵/۴ بود در مربع ۲ علامت \times درج می‌شود.

۹) در نقاط روستایی انباری که داخل واحد مسکونی برای نگهداری وسایل کشاورزی است اتاق محسوب می‌شود؟

پاسخ: انبار کشاورزی در مترائ مساحت واحد مسکونی و تعداد اتاق حساب نمی‌شود زیرا مطابق توضیح صفحه‌ی ۱۵۰ راهنمای مأمور به منظور فعالیت‌های مرتبط با کشاورزی استفاده می‌شود.

۱۰) در درج مساحت بنای بیش از ۵۰۱ متر مربع در مربع های پیش بینی شده درج صفر سمت چپ الزامی است؟

پاسخ: بله

۱۱) در صورتی که دو خانوار از یک خودرو استفاده می‌کنند، سؤال ۴۵ برای دو خانوار چگونه تکمیل می‌شود؟

پاسخ: اگر خودرو در اختیار دو خانوار باشد برای هر دو خانوار محسوب می‌شود.

۱۲) در برخی مناطق کشور یک واحد مسکونی مشتمل بر تعدادی بنای ساخته‌شده از مصالح سخت و تعدادی کپر می‌باشد در این‌گونه موارد فرم ۲ چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: در این موارد اطلاعات بخش ساخته‌شده از مصالح سخت فقط در فرم ۲ ثبت می‌شود.

۱۳) آیا تاکسی جزء امکانات خانوار محسوب می‌شود؟

پاسخ: در صورتی که اعضای خانوار بتوانند از آن استفاده شخصی به عمل آورند جزء امکانات خانوار منظور می‌شود.

۱۴) اگر خانوار مالک بخشی از واحد مسکونی باشد، به طور مثال دو دانگ از خانه، سؤال "نحوه‌ی تصرف واحد مسکونی" چگونه تکمیل می‌شود؟

پاسخ: در صورتی که برای چهار دانگ دیگر اجاره می‌دهد، اجاره‌ای محسوب می‌شود.

۱۵) اتاقی به وسیله یک جدا کننده (پارتیشن) به دو قسمت تقسیم شده است، آیا هر یک از این قسمت‌ها یک اتاق محسوب می‌شود؟

۳۲ پرسش و پاسخ

پاسخ: در صورتی که پارتیشن به سقف متصل بوده و فضا به طور کامل تقسیم شده باشد، و مشروط به آن که هر کدام از فضاهای فرعی شرایط اتاق (حداقل ۴ متر مربع مساحت و ۲ متر ارتفاع) را دارا باشند، هر کدام یک اتاق محسوب می‌شوند.

۱۶) برای خانوارهایی که آب آشامیدنی را از محلی خریداری کرده و یا با وسیله‌هایی از شهرهای اطراف تهیه می‌کنند در سؤال عمده‌ترین منبع آب مصرفی با چه گزینه‌ای مشخص می‌شود؟

پاسخ: بستگی به منبعی دارد که آب از آن تهیه می‌شود.

۱۷) آیا در مکان‌هایی که آب چاه داخل واحد مسکونی توسط سازمان‌هایی با کسر بهسازی می‌شوند این چاه بهسازی شده محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله.

۱۸) مکانی‌هایی که به صورت اجاره به شرط تملیک در اختیار خانوار است آیا ملکی محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله.

۱۹) در صورت عدم پرداخت قبوض تلفن، برق، آب، گاز آیا واحد مسکونی دارای این امکانات و تسهیلات محسوب می‌شود؟
پاسخ: بله.

۲۰) در صورتی که نحوه تصرف محل سکونت خانوار به صورت سه دانگ ملکی و سه دانگ رایگان باشد، سؤال نحوه تصرف واحد مسکونی چگونه تکمیل می‌شود؟
پاسخ: برای این خانوار در سؤال ۴۹ کد ۶ (سایر) درج می‌گردد.

۲۱) در صورتی که خانواری تلفن نداشته باشد یا شماره تلفن ارائه نکنند، آیا مربع‌های مربوط سفید می‌ماند؟
پاسخ: بله.

۲۲) برای خانوارهایی که آب آشامیدنی خود را از مغازه و بدون بسته‌بندی خریداری می‌کنند، در سؤال عمده‌ترین منبع تأمین آب مصرفی چه گزینه‌ای انتخاب می‌شود؟

پرسش و پاسخ ۳۳

پاسخ: چنانچه از شبکه عمومی آبرسانی تأمین می‌شود گزینه ۱ و در غیر این صورت براساس هر منبع دیگری که آب آشامیدنی از آن تهیه می‌شود گزینه مناسب انتخاب شود.

۲۳) برخی از آبادی‌ها دارای شبکه فاضلاب اختصاصی می‌باشند در سؤال ۵۹ فرم ۲ برای خانوارهای این آبادی چه گزینه‌ای برای محل دفع پساب انتخاب می‌شود؟
پاسخ: چنانچه شبکه فاضلاب آبادی توسط شرکت آب و فاضلاب احداث شده است شبکه عمومی تلقی می‌شود.

۲۴) در مورد سؤال ۴۶ فرم ۲، برخی از خانوارها از پانل خورشیدی برای موارد مطروحه در این سوال (پخت و پز، ایجاد گرما و تهیه آب گرم) استفاده می‌کنند برای این موارد درج کد سایر سوخت‌ها صحیح می‌باشد یا خیر؟
پاسخ: در صورتی که این سوخت به عنوان عمده‌ترین سوخت مصرفی خانوار برای هر کدام از موارد استفاده می‌شود گزینه سایر سوخت‌ها انتخاب می‌شود.

۲۵) در برخی مناطق روستایی و بعضاً در شهرها خانوار در گوشه‌ای از اتاق بر روی سکویی گازی قرار داده و بر روی آن پخت و پز را انجام می‌دهد، حال این سوال مطرح است که در سؤال ۵۳ "امکانات و تسهیلات در واحد مسکونی" آیا برای این خانوارها در سؤال مربوط به آشپزخانه در مربع "ندارد" علامت ضربدر درج می‌شود؟
پاسخ: باتوجه به اینکه آشپزخانه فضایی است که باید مجزا باشد، مورد توصیف‌شده در این واحد مسکونی دارای آشپزخانه نمی‌باشد.

۲۶) در خصوص مسکن مهر، برای افرادی که از این آپارتمان‌ها استفاده می‌کنند در سؤال ۴۹ فرم ۲ برای آنها کد ۱ ثبت می‌شود و یا کد ۲؟
پاسخ: مسکن مهر با زمین ۹۹ ساله، ملکی بنا (اعیان) است.

فصل پنجم : فرم ۳- خانوار مؤسسه‌ای

۱) در صورتی که بیش از یک برگ فرم ۳ به خانوار مؤسسه‌ای اختصاص یافته است، آیا نام و نشانی دقیق مؤسسه باید در برگ‌های دوم به بعد نیز تکمیل شود؟
پاسخ: مطابق مفاد راهنمای مأمور سرشماری، فصل ششم ص ۱۷۶ عمل می‌شود.

فصل ششم: نکات و توصیه‌های کلی در ارتباط با فرم‌ها و پرسشنامه‌ها (ICR)

(۱) اگر در باکس در نظر گرفته شده برای عبارات، بتوان کنار عبارت هاشور خورده، عبارت صحیح را نوشت آیا مجاز به این کار هستیم؟
پاسخ: نه. فقط در ستون نام و نام خانوادگی می‌توان این کار را انجام داد.

فصل هفتم: فرم ۴ - شناسنامه آبادی

(۱) در خصوص آبادیهایی که نام آن‌ها تغییر می‌کند و در فرم ۵۰۱/۲ تغییر نام می‌یابند در قسمت مشخصات جغرافیایی فرم‌های ۳، ۲، ۱ و ۴ نام جدید آبادی باید آورده شود یا نام قدیم و یا هر دو؟
پاسخ: نام آبادی در فرم ۳، ۲، ۱ و ۴ بر اساس نام آبادی که از قبل در فرم ۵۰۱/۲ درج شده، تکمیل می‌شود و نام تغییر یافته در فرم شناسنامه آبادی در پاسخ به سؤال آیا آبادی نام یا نام‌های دیگری دارد درج می‌شود.

(۲) در برخی از آبادی‌ها عملیات افزودن کلر به آب توسط سازمان‌های مربوطه انجام می‌شود. آیا در این گونه موارد آبادی را باید دارای سامانه تصفیه آب تلقی کنیم؟
پاسخ: در صورتی که افزودن کلر به عنوان یکی از مراحل تصفیه‌ی آب انجام شود و طبق تعریف، تغییراتی در آب ایجاد شود که برای آشامیدن و پخت و پز مناسب شود، آبادی دارای سامانه تصفیه آب به حساب می‌آید.

(۳) در تکمیل فرم آبادی اگر چند روستا با هم از تأسیسات مشترک تصفیه آب استفاده می‌کنند ولی این تأسیسات در محدوده هیچ آبادی نباشد به چه صورت عمل می‌شود؟
پاسخ: منظور از سامانه تصفیه آب، استفاده ساکنان آبادی از سامانه است و وجود تأسیسات تصفیه آب در محدوده آبادی مد نظر نیست.

(۴) چنانچه ساکنین آبادی مایحتاج خود را از دست‌فروش دوره‌گرد که به آبادی مراجعه می‌کند تهیه کند در پرسشنامه شناسنامه آبادی بخش ۵ سؤال ۱ چه کدی درج می‌شود؟
پاسخ: در مربع نه علامت × درج می‌شود.

۵) چنانچه اهالی یک آبادی، خودشان مکانی را جهت استفاده مبلغ مذهبی ساخته باشند و زیر نظر سازمان تبلیغات اسلامی نباشد، می‌توان آبادی را دارای خانه عالم در نظر گرفت؟
پاسخ: نه. خانه عالم لزوماً زیر نظر سازمان تبلیغات اسلامی است.

۶) چنانچه در یک آبادی فقط یک صندوق قرض‌الحسنه وجود داشته باشد می‌توان در بخش ۱۲ (بازرگانی و خدمات) برای گزینه ۹ (بانک) در مربع ۱ (دارد) علامت ضربدر درج شود؟
پاسخ: نه. صندوق‌های قرض‌الحسنه حتی اگر مجوز بانک مرکزی را داشته باشد نمی‌تواند امور بانکی مانند حواله، واریز از راه دور، اعتبار، ضمانت و... را انجام دهد.

۷) در یک آبادی ساختمان مدرسه وجود دارد اما به دلیل تعداد اندک دانش‌آموزان، آن‌ها برای تحصیل به آبادی‌های مجاور می‌روند، آیا این آبادی دارای مدرسه محسوب می‌شود؟
پاسخ: نه. دائر بودن یکی از ملاک‌های وجود مدرسه در آبادی است.

۸) آیا برای آبادی‌های خالی از سکنه‌ی دائم، پرسشنامه‌ی آبادی تکمیل می‌شود؟
پاسخ: بله. مطابق راهنمای فرم ۴ فقط بخش‌های ۱، ۲ و ۳ تکمیل شده و بخش‌های ۴ تا ۱۳ سفید می‌ماند.

۹) چنانچه افراد ساکن در آبادی برخی از مایحتاج خود را در داخل همین آبادی تهیه کنند، سؤال ۱ بخش ۵ شناسنامه آبادی چگونه تکمیل می‌گردد؟
پاسخ: در صورتی که اکثریت ساکنان آبادی کالاهای دختانی و نیز کالاهای عمده خوراکی و پوشاکی خود را از این آبادی تهیه می‌کنند کد ۱ (بله) درج می‌شود.

۱۰) چنانچه ایستگاه راه‌آهن در محدوده آبادی نباشد ولی ساکنین آن از این ایستگاه استفاده کنند، آیا آبادی دارای ایستگاه راه‌آهن محسوب می‌شود؟
پاسخ: نه

۱۱) برای آبادی که یک راه آسفالت از محدوده‌ی ثبتي و عرفی آبادی می‌گذرد و تنها راه منتهی به آبادی خاکی است، در تعیین نوع راه آبادی چه گزینه‌ای انتخاب می‌شود؟
پاسخ: جاده آسفالته

۱۲) در صورتی که در آبادی فقط یک یا دو خانوار زندگی می‌کنند آیا آبادی خالی از سکنه محسوب می‌شود؟
پاسخ: نه.

۱۳) آیا در مورد آبادی‌هایی که ایستگاه راه آهن ندارند ولی از طریق شهر نزدیک آبادی دسترسی به راه آهن دارند همانند دسترسی از طریق آبادی نزدیک این آبادی که در صفحه ۱۹۲ راهنمای مامور ذکر شده عمل شود؟
پاسخ: بله

۱۴) منظور از دسترسی به اینترنت در آبادی چیست؟ همان داشتن دفتر ICT است؟
پاسخ: چنانچه اهالی آبادی از طریق دفتر ICT یا مکان‌هایی مانند کافی‌نت امکان استفاده از اینترنت را دارند، دسترسی عمومی به اینترنت دارند.

۱۵) منظور از اوراق بها دار پستی چیست؟
پاسخ: منظور تمبرهای پست می‌باشد.

۱۶) در برخی روستاها لوله کشی گاز وجود دارد ولی به شبکه سراسری گاز وصل نیست بلکه گاز کل روستا بوسیله تانکرهای (کپسول‌های بزرگ) تغذیه می‌شود. آیا در فرم ۴ این آبادی‌ها داری گاز تلقی شوند؟
پاسخ: بله.

راهنمای بازبین فنی

نکته: در صورتی که بلوکی به دلیل حذف یا ادغام با بلوک دیگر و یا آبادی به دلیل حذف، جذب در شهر یا آبادی دیگر از بین رفته باشد و برای آن فرم ۲ یا ۳ وجود نداشته باشد، در فرم ۵۰۴- خلاصه اطلاعات مربوط به آن بلوک یا آبادی در چهار مربع مربوط به "تعداد مکان‌های خالی مسکونی" حرف M را درج نمائید. بدیهی است در این موارد جداول الف، ب و پ سفید می‌ماند.